

# BUITEN

17<sup>E</sup> JAARGANG N<sup>O</sup>. 23.

ZATERDAG 9 JUNI 1923.

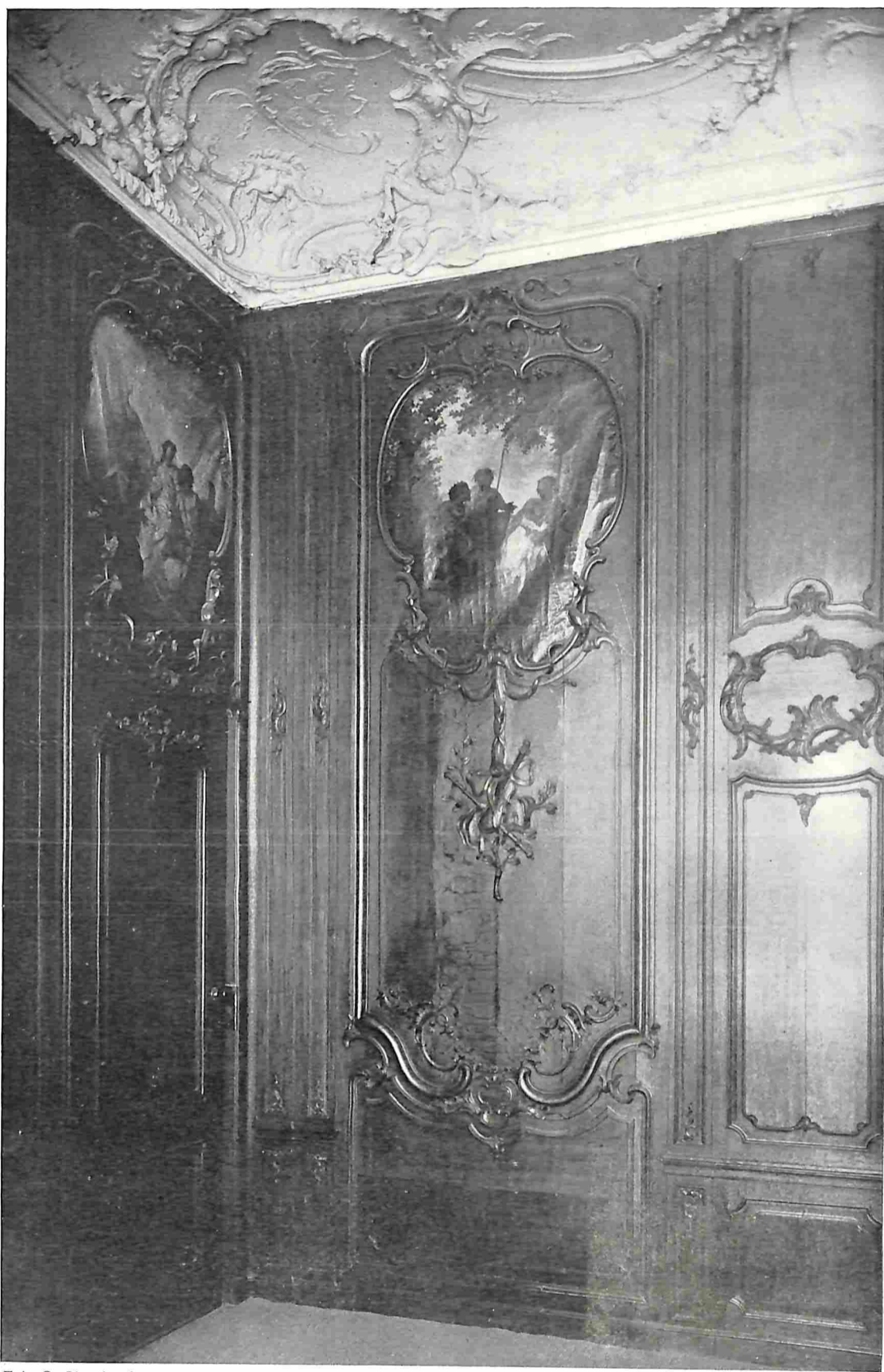


Foto C. Steenbergh.

WANDBETIMMERING MET PANEELN IN DE WACHTKAMER VAN HET  
GEBOUW VAN HET PROVINCIAAL GOUVERNEMENT TE 'S-GRAVENHAGE.



Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

|  |                   |
|--|-------------------|
| HET HUIS MET DEN BRONZEN KLOPPER, UIT HET<br>ENGELSCHE, DOOR WILLIAM LE QUEUX (SLOT) . . . | BLZ. 266          |
| BUITENLANDERS OVER HOLLAND'S NATUURSCHOON. . .   | 267               |
| EEN BREMPRINSESJE, DOOR J. M. STERCK-PROOT . . .   | 267               |
| HET „HUIS MET DEN ZILVEREN KETTING”, DOOR RO<br>VAN OVEN, GEÏLLUSTREERD . . .              | BLZ. 265, 268—269 |
| WAAK- EN VERDEDIGINGSHONDEN, DOOR L. S.,<br>GEÏLLUSTREERD . . .                            | BLZ. 270—271      |
| ONZE HISTORISCHE KOLONISATIE, DOOR MAURITS<br>WAGENVOORT, GEÏLLUSTREERD . . .              | BLZ. 271—273      |
| DE LIJSTERBES, DOOR PH. A. MEES, GEÏLL. . .  | 274—275           |
| FRANS JOSEFSLAND, UIT HET DEENSCH VAN EJNAR<br>MIKKELSEN (VERVOLG) . . .                   | BLL. 274          |
| VAN MENSCHEN EN DIEREN, DOOR G. D. ROBERTS (II) . . .                                      | 275               |
| OUDE GEVELS TE KONINGSBERGEN, ILLUSTRATIE . . .  | 276               |

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

*Men geheve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.*

*De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.*

*Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.*

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.



## Het huis met den bronzen klopper

23) door WILLIAM LE QUEUX.  
EEN-EN-DERTIGSTE-HOOFDSTUK.  
HET VOLLE LICHT.

**H**ET groote artikel, dat in slechts één Londensch blad den volgenden ochtend verscheen, verwekte groote ontroering. Overal werd er over gesproken, vooral onder de hoogere standen. Het kwam als een vreeselijke onthulling, dat het meest gezochte detective-bureau — een inrichting waarin de adel en de aristocratie van Engeland het grootste vertrouwen hadden gesteld, niet anders was dan een groote chantage-organisatie. Zoovele cliënten hadden aan de sympathieke ooren van Alix Stothert geheimen omtrent zichzelf en hun omgeving toevertrouwd, die ze voor geen goud aan anderen verteld hadden. Nu begreep men ook hoe 't kwam, dat de leider van dit bureau zoo goed op de hoogte was van wat er in de hoogere kringen gebeurde. En nu kwam daar nog bij, dat menschen, die in de beste kringen verkeerd hadden, die overal hoog aangeschreven waren, in de eerste plaats de mooie Mrs Mervyn-Robertson en haar vriend Aloysius Stapleton, de betooverende Archie La Planta, de rijke renteniers Lucius en Marietta Stringborg en zoo vele anderen, allen leden waren van de „Detective-bende” zooals ze nu genoemd werd. De methode, door het Bureau gevolgd, was de eenvoud zelve. Zij hadden er slag van, verschillende hunner cliënten allerlei, vaak compromitterende, geheimen te laten vertellen omtrent zichzelf en anderen; en dan kwam later een onbekende medeplichtige, met die wetenschap gewapend, het slachtoffer geld afpersen of werd door middel van anonieme brieven getracht de verlangde stilzwijgendheid duur te verkoopen. En dat geschiedde alles zoo handig, dat het Bureau nooit verdacht werd. Een andere groote

bron van inkomsten was de verkoop — in het geheim — van het verdoovingsmiddel, dat uit China geïmporteerd werd, terwijl dan later medeplichtigen met openbaarmaking dreigden. Bovendien maakten Michaud en andere leden der bende soms van dat middel gebruik om hun slachtoffers tijdelijk van hun geheugen te berooven. Het was — zooals de kranten vermeldden — een zeer bijzonder iets, kleurloos, geurloos, en smaakloos, zoodat het kon worden toegediend zonder dat het slachtoffer iets vermoedde. Daardoor waren sommige leden der bende zeker op het idee gekomen het anderen leden toe te dienen, als zij er voordeel in zagen. Zoo was het Archie La Planta gegaan, toen hij uit de loge van het Alhambra-theater was weggelopen om tot zijn bewustzijn te komen op zijn eigen kamer. Een „vriend” had hem meegenomen naar zijn kamer in Charing Cross, waar zij een glaasje hadden gedronken. Maar noch daarvan, noch van wat na dien tijd gebeurd was tot hij weer bij kwam, herinnerde hij zich iets. Men had hem toen bedwelmd — de man, die het gedaan had, vertelde dit later voor het gerecht — om hem te beletten het souper te bezoeken, dat later in Mrs. Robertsons huis gegeven werd, waar hetzelfde middel op de gastvrouw werd toegepast door denzelfden man en een vrouwelijke medeplichtige, met het doel zich meester te maken van den sleutel van haar brandkast en daar de juweelen uit te stelen. Onopzettelijk hadden de dieven toen ook een pakket brieven meegenomen, dat later bleek de correspondentie tusschen Sir Stephen Lethbridge en Cora Hartsilver te zijn. Jessica had zich door omkoopung van ontslagen bedienden die brieven weten te verschaffen, met de bedoeling daar te eeniger tijd gebruik van te maken ten einde Cora geld af te persen; maar de vrouw, die ze gestolen had, deed dit zelf en schreef Cora den anoniemen brief, die ze in Jersey had ontvangen. En zoo was het overal gegaan. Links en rechts waren cliënten van het Huis met den Bronzen Klopper en intieme vrienden van Jessica, Stapleton, La Planta, de Stringbergs en andere leden der bende bestolen en geplunderd, terwijl soms diezelfde menschen door hun eigen mede-leden geplukt werden, meestal met behulp van het Chineesche bedwelmingsmiddel. Aaron Weinberg, hoewel geen lid, was achter het geheim gekomen door een van zijn klanten, die hem — in ruil voor het kwijt schelden van een groote schuld — volledig op de hoogte bracht van de organisatie, haar vertakkingen en methoden. Dit stelde hem later in staat Jessica, Stapleton en andere leden der bende, onder bedreiging met openbaarmaking, groote sommen af te persen, precies op dezelfde manier waarop zij dit bij anderen deden. La Planta bekende later, dat hij Weinberg op den nacht van het bal in Albert Hall het middel had toegediend, ofschoon hij bezwoer, dat hij geen plan had gehad hem te vergiftigen. Wellicht was de dosis te groot — of misschien had Aaron een zwak hart. Bovendien verklaarde La Planta, dat Stapleton hem het poeder had gegeven en hem gezegd had, dat dit de juiste hoeveelheid was. Daar Stapleton nog niet ondervraagd was, kon de juistheid van de bewering niet nagegaan worden. „Vermoedelyk”, zei Hopford toen ze hierover spraken, „zullen wij hieromtrent nooit de waarheid leeren kennen, evenmin als wij ooit gewaar zullen worden, waarom Weinberg zoo'n intensen hekel aan Mrs. Hartsilver had en geen gelegenheid voorbij liet gaan haar te belasteren.” „A propos, weet je nu ook wat er waar is van die geruchten omtrent Mrs. Hartsilver en Kapitein Preston?” vroeg een zijner collega's. „Ik heb toentertijd getracht erachter te komen, maar het is mij niet gelukt.” „Zeker,” zei Hopford, „dat was ook zoo'n knoeiboel van het detective-bureau. Ze hadden een heele geschiedenis verzonnen — het zou te lang duren je dat allemaal te vertellen, maar Blenkiron heeft het verhaal van den Politie-commissaris zelf gehoord — en daarmee overvielen ze hem toen hij in de Henley week op zijn woon-schip was. Zij dreigden hem financieel te ruïneeren als hij en Miss Hagerston — met wie hij zooals ik gehoord heb de volgende week gaat trouwen — niet medehielpen Mrs. Hartsilver geld af te persen; en zoo iets zou natuurlijk het einde van zijn militaire loopbaan beteekend hebben. Het waren ook leden der bende, die in de club allerlei kwaadaardige geruchten omtrent hem verspreidden.” „Maar hoe is dat mogelijk? Preston heeft toch zeker nooit iets gedaan om ze vat op hem te geven?” „Hij heeft natuurlijk nooit iets onbevols gedaan; ik geloof niet, dat hij zoo iets zou kunnen doen. Maar het schijnt, dat hij jaren geleden goed gestaan heeft voor een collega, dien hij als zijn vriend beschouwde.

Maar deze bleek een schelm te zijn en hij werd later lid van de „bende”; en hij vervalschte de wissels waarvoor Preston garant stond en verhoogde op die wijze het bedrag aanmerkelijk. En die vervalschte wissels zouden deze maand gepresenteerd worden, als Preston zijn medewerking weigerde bij de chantage op Mrs. Hartsilver. Arme kerel! Geen wonder dat hij er slecht uitzag. Ik zou wel eens willen weten hoeveel zelfmoorden dat bureau wel op zijn geweten heeft. Sinds dien avond in Henley liep Preston altijd met een revolver op zak; hij had het vaste plan zijn vroegeren collega dood te schieten, als hij hem ooit ontmoet had. En hij zou 't gedaan hebben ook en de gevolgen hebben afgewacht. ☞ Wat dien diefstal van Marietta Stringborg's juweelen betrof op den avond van het bal-masqué, dat was allemaal komediespel. Het waren geen echte parelen en Stringborg zelf had ze in Miss Hagerston's tasch gestopt. Jessica Robertson wist, dat Mrs. Hartsilver, Miss Hagerston en Preston hun best deden haar te ontmaskeren; zij wist dat van Alix Stothert, daar ze alle drie het Bureau te hulp hadden geroepen. En zij had gezworen ze financieel en maatschappelijk te ruïneren. Inderdaad, deze eerste poging was bijna gelukt. ☞ Er is feitelijk geen einde aan de lijst der misdaden, die deze menschen op hun geweten hebben. Wij zullen er nooit een tiende van gewaar worden. Het blijkt nu, dat verscheiden leden der bende bij Sir Stephen Lethbridge op zijn landgoed in Cumberland logeerden, toen hij zich van het leven beroofde. O ja, ik heb ook gehoord, dat ze Fobart Robertson zelf op het spoor zijn gekomen; hij woonde in Lyon, op een zolderkamertje, en hij zal hierheen vervoerd worden ten einde te getuigen tegen zijn vrouw en Stapleton in zake den invoer van het Chineesche bedwelmingsmiddel uit Shanghai, jaren geleden. Ik denk, dat hij een waardevolle getuige zal blijken te zijn.”

☞ En zoo trokken de wolken weg, die zoo lang het leven en het geluk van Yootha en Cora — ook het geluk van Preston en Johnson — verduisterd hadden. Zij hadden besloten op denzelfden dag in het huwelijk te treden. George Blenkiron zou zijn vriend Preston ter zijde staan; Hopford zou hetzelfde doen voor Johnson, uit dank voor bewezen diensten en voor zijn hulp om het engagement tot stand te brengen, zooals hij schertsend zei. ☞ Ook de oude diefstal der verzekerde juweelen in Amsterdam werd opnieuw door het gerecht ter hand genomen. Men slaagde erin twee mannen te vatten, waarvan een vroeger secretaris van Michaud was geweest en de ander met La Planta had samengewoond. Deze legde een volledige bekentenis af, en daardoor gelukte het ook deze zaak tot klaarheid te brengen en het bewijs te leveren, dat Michaud zelf de dief was der door hem geassureerde diamanten. ☞ Zoo zaten onze vrienden den avond voor den trouwdag tezamen in een der restaurants van Piccadilly vroolijk te soupeeren, toen de zaalchef op Preston toetrad. „Op verzoek van Mr. Hopford,” zei hij, „heb ik een gezelschap van zes officieren, die in een bovenzaaltje dineeren, meegedeeld, dat gij en deze dames en heeren hier zijt. De officieren laten u groeten en noodigen u en uw gezelschap uit hun het genoegen te doen met hen den avond door te brengen.” „Hoe heeten zij?” vroeg Preston. ☞ De chef zei het hem. „Goede hemel!” riep Preston uit. „Mijn eigen goeie oue generaal en vijf kameraden zooals men ze niet beter wenschen kan — we hebben allen in Frankrijk gevochten. En sinds dien tijd heb ik ze niet meer teruggezien. Wilt u alstublieft zeggen dat wij met alle genoegen hun vriendelijke uitnoodiging aannemen en zoo dadelijk boven zullen komen? Harry, ouè jongen, hoe heb je dat zoo klaar gespeeld?” „Och, een journalist moet nu eenmaal alles weten. Zoo wist ik ook, dat de generaal hier vanavond zou soupeeren en ik was overtuigd, dat jelui beiden blij zoudt zijn elkaar weer te zien.” ☞ Bij die woorden zag hij een smartelijken trek op Yootha's lippen. „Waar denkt u aan?” vroeg hij zacht. „Aan mijn beide broeders,” antwoordde zij. „Zij zijn beiden nog in Mesopotamië. In twee jaar heb ik ze niet gezien en nu verlang ik naar ze. Als zij hier waren, was mijn geluk volmaakt.” „Dan kan ik u goede tijding brengen,” zei Hopford met schitterende oogen. „Hun regiment keert naar het vaderland terug en als gij van uw huwelijksreis terugkomt, zullen zij u waarschijnlijk in Londen begroeten — tenzij ze direkt naar Cumberland gaan om bij uw vader en uw stiefmoeder te zijn!” voegde hij er met een spottend lachje aan toe.

EINDE.

## BUITENLANDERS OVER HOLLAND'S NATUURSCHOON.

(Vervolg).

☞... Het landschap rondom Schiedam is niet minder aantrekkelijk als de stad zelve. De groenende weilanden met weidend vee, welke zich als 't ware in 't oneindige uitstrekken en door boschhagen afgewisseld worden, liggen alle lager dan de oppervlakte der kanalen en rivieren, die er doorheen stroomen. Het is een der zonderlingste tafereelen om van een kleinen dijk af waar te nemen, dat door de sappige landouwen zeilen van schepen het landschap doorklieven. Het lijkt wel de omgekeerde wereld omdat de schepen zich op hoogten schijnen voort te bewegen. ☞...Niets verrukkelijkers dan te voet Zeeland te doorkruisen. Vooral de weg van Goes naar Middelburg beveel ik den liefhebbers van lange tochten en belangrijke wandelingen aan.... 's Heer Hendriks-Kinderen en 's Heer Arendtskerke, om deze slechts aan te stippen, zijn waarlijk landelijke paradijzen; en van Arnemuiden zoude men hetzelfde beweren, als de treurige lotgevallen van deze plaats — eertijds groot en machtig — van deze zeehaven, tot een landbouwdrijvend dorp geworden, niet eerder de geest droevig stemmen dan het hart verblijden.

HENRY HAVARD.

La Hollande à vol d'oiseau.  
Paris, G. Decaux. 1881.

## EEN BREMPRINSESJE.

We kwamen uit Holland, waar op de koude en mistige avonden toch nog de nachtegalen zongen en de zware regenbuien vielen op volbloeiende meidoornentakken, maar volle zomerweelde straalde ons in Brabant tegen in de rijk bloeiende brem. De weg van Breda naar Oosterhout, met zijn vettige stoomtramspoor en zijn schrale dennenranden, kon op een jubileumdag niet mooier versierd zijn. Hoog geel vonkte het op aan alle kanten in de meest sierlijke combinaties: losse bouquetten tusschen de hooge bermboomen, rijke gouden kralenranden om de armelijke dennen, stralende strepen en sterren tusschen de akkers en tot hoog boven op de zandduinen groote wuivende gele pluimboschen. ☞ En als we bij dalende zon neerzitten tusschen twee groote bremstruiken en de oogen half sluiten, is het of aan alle kanten kleine gele vlammetjes om ons staan, of duizende gouden vlindertjes op de stelen rusten en de overvloed van die fijne honingsachettes vult de lucht om ons met streelenden zomergeur. ☞ Op eens wordt het als in het bekende tafereel van Macbeth: over het fietspad komt uit de verte een groote bundel brem op ons aan, als een rollende draagkoets van hel-geel damast. Dichter bij blijkt het een fiets vol versierd met brem: vooruitstekende bundels aan den voorvork, groote brembossen aan het stuur, brem langs den remstang, ja zelfs de trappers waren geworden tot ronddraaiende bremtakken; en midden in die bremweelde zit stralend van trots en geluk een boerenkind, zelf ook vol brem: gestoken in het ceintuur van haar roodwollen jurk, door alle knoopsgaten en door de lussen van haar schamel haarlint. Van haar zelf zien we alleen een paar volle roode wangen en twee groote blauwe oogen. ☞ Als ze langs gaat, wuiven we haar toe en roepen: mooi hoor, prachtig! en wangen en oogen stralen ons tegen. Ze gaat zich vertoonen op de naaste boerderij, maar de bewondering van de moei, die we zoo straks de varkens zagen voeren, doet na de onze vast erg flauwtjes aan, want heel gauw komt ons brembruidje weer langs en als we haar dan echt toejuichen, keert ze zich snel weer om en begint met een gebaar, gracieus van schuchterheid, ons de kleine takjes uit haar knoopsgaten toe te gooien. Als ze dan weer langs komt, wordt ze vorstelijk gul en krijgen we de heele bossen van den stuurstang voor ons uitgestrooid; maar dan wordt ze tegelijk beschaamd over haar overmoed, wuift ons met een grooten tak een laatst vaarwel toe en de donkere ruimte van een doorrit slokt al die stralende bremglorie op als een olifant, die met grooten snuit blies ons korte sprookje uit.

Pinksteren 1923.

J. M. STERCK—PROOT.

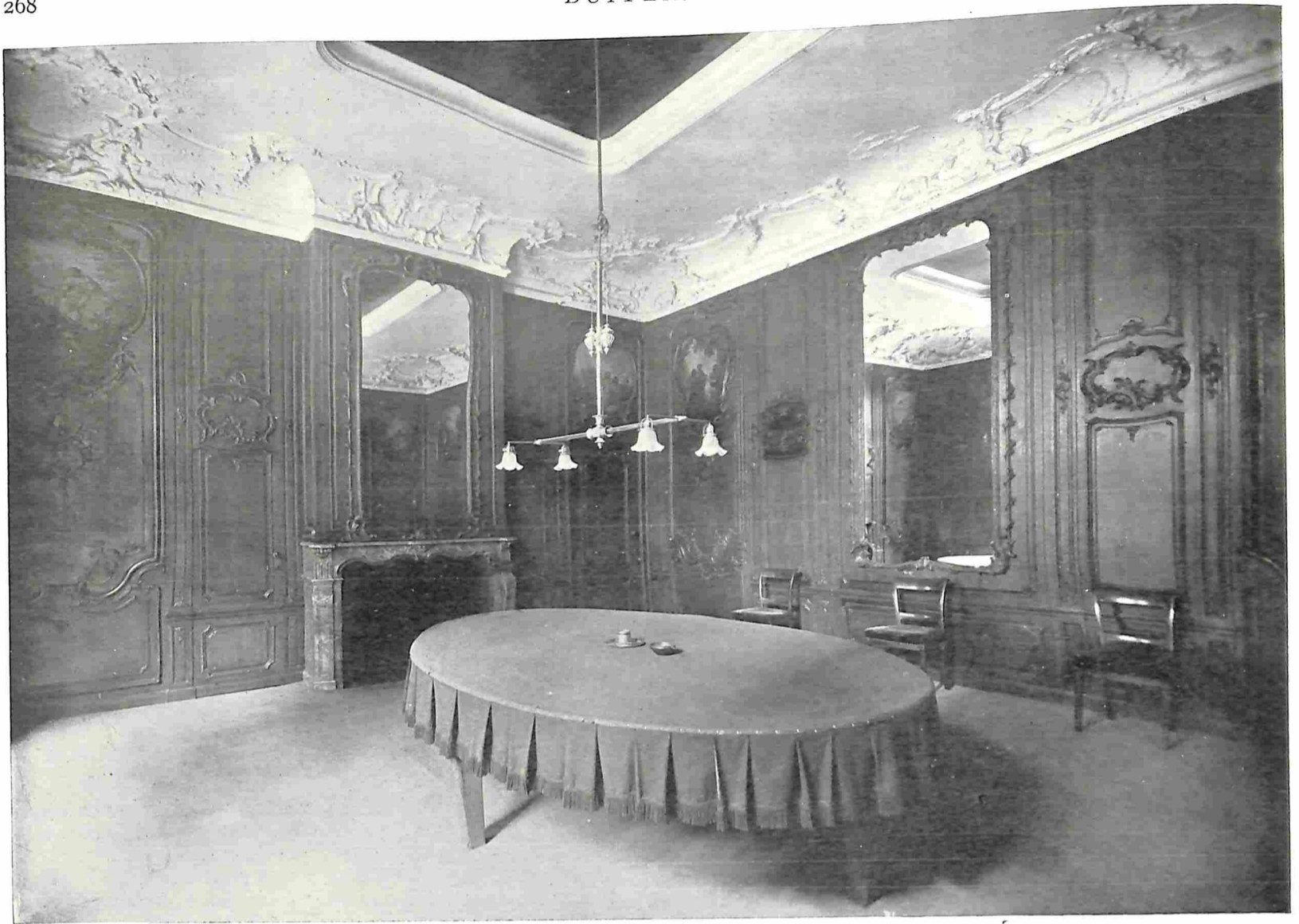


Foto C. Steenberg.

HOEK VAN DE WACHTKAMER IN HET GEBOUW VAN HET PROVINCIAAL GOVERNEMENT  
TE 'S-GRAVENHAGE.

## HET „HUIS MET DEN ZILVEREN KETTING”.

IN het voorjaar is als een Rococo-speelsch ornament het teedere groen der boomen, welke zich reien langs de straten en pleinen van „'s-Gravenhage”, eenmaal de tuin van Holland vorst. Grillig en jolijtvol zijn de lijnen, die ze trekken langs de huizen in Lange en Korte Voorhout, grillig en jolijtvol als de gracielijke decoratie der interieurs van die huizen zelve. Weinig overeenkomst is er tusschen die interieurs en de voorgevels, welke een meedoogenlooze, straffe ernst vertoonen, nog vermeerderd door de „renovaties”, in de 19e eeuw, allen practici dierbaar, aangebracht. ☒ Zoo staat er ook het Gouvernementsgebouw in het Korte Voorhout, stijf-deftig huis zonder eenige sieraad, waar de vensters enkele 18e eeuwse allure meer hebben, maar prijzen met de troosteloze „grootte” ruiten van een volgend eeuw. ☒ Van binnen bleef echter veel van de weelde gehandhaafd, door de eerste bezitters met toewijding aangebracht, de familie de Pinto, de nakomelingen van Don Manuel Alvarez de Pinto y Ribera, Heer van Chilveches Abulleque y la Celada, edelman van het Huis des Konings van Spanje en ridder van St. Yago. ☒ De Spaansche Joden, in Spanje in schijn tot het Christendom overgegaan, de Marrano's, stonden in hoog aanzien in hun vaderland. Ze bekleedden de hoogste ambten in den staat, waren de vertrouwelingen van den koning, die ze als belooning voor de door hen bewezen diensten in den adelstand verhieft. Een adel, die ze met waardigheid en zwier vertegenwoordigden, ook toen ze later hun oud geloof weer in vrijheid beleden in het land van gewetensvrijheid, waar ze een toevlucht zochten en vonden. ☒ Weelderig en smaakvol was hun levenswijze, gelijk nog het gouvernementsgebouw getuigt, in weerwil van zijn verandering in een openbaar gebouw, gemeenlijk weinig bevorderlijk voor de ongeschonden handhaving van voorbije schoonheid. ☒ Reeds aanschouwd bij het binnentreden aanschoonweke we sierlijk stucwerk boven de deuren, gracieuze houtsnijwerk aan de trapleuning, volgzzaam satelliet van den vaak gesmeden, maar

desniettemin uiterst bekoorlijken rococo-stijl, die zich herhaalt in de eiken betimmering langs de trap, in schoorsteenmantels en spiegels van de kamer, waar nu de griffier zijn bureau heeft gevestigd. ☒ Bijzonder aantrekkelijk is de wachtkamer welke, naar de legende wil, eenmaal als loofhut dienst deed. Als geloovige joden vierden de de Pinto's ieder jaar het Loofhuttenfeest; dan wil de ritus, dat gedurende acht dagen gewoond wordt in een vertrek met rieten dak gedekt, om de herinnering levend te houden aan de lang voorbije jaren, toen de Israëlieten hun tenten opsloegen in de woestijn. Weinig is nog over van de berouidheid, welke de antieke voorvaderen der de Pinto's in hun hutje kenden: geheel bedekt met rijkgesneden in vakken verdeelde paneelen, zijn de wanden, waarschijnlijk zelfs zijn deze paneel de muren zelve. Aan ieder der vier wanden reikt een spiegel tot de zoldering, ter weerszijden van die spiegel bevindt zich een gesneden paneel, waarnaast weder paneelen met mythologische en bijbelsche onderwerpen ter meerdere opluistering zijn aangebracht. Ook boven den grijsmarmeren schoorsteen bevindt zich een spiegel, waarboven een beschilderd paneel. En vooral de bouw van de zoldering doet aan het dak van de gebruikelijke loofhut denken, hoog opgetrokken, in één punt toeloopend dak, waar hier weder een schilderstuk het middelpunt vormt. Prachtig is al het lofwerk, met zijn rijkgesneden draken, hoogopgewerkt tusschen de lagere bladeren en bloemranken. ☒ Ook het privé kabinet van den commissaris der en bloemen, symbolen van liefde en vreude, sieren in rank en fijn stucwerk het plafond, tusschen de hoge ramen reiken weidsche spiegels tot de zoldering, boven de dubbele vertegenwoordigt een geschilderd paneel in vergulde rococolijst de rijkdom der de Pinto's op zijn best. ☒ Ook de balzaal, nu de vergaderkamer der Gedeputeerde Staten, ontbrak niet in dit weelderig woonhuis: toegerust met parketvloer, tallooze spiegels en guéridons, kon ze zeker enkele honderden gasten



Foto C. Steenberg.

DE KAMER VAN DEN COMMISSARIS DER KONINGIN IN HET GEBOUW VAN HET PROVINCIAAL  
GOUVERNEMENT TE 'S-GRAVENHAGE.

bevatten. Maar veel luister kenmerkt haar thans niet meer, een luister, die er zeker was, toen de oorspronkelijke bewoner (naar het verhaal wil) verlof vroeg, met zilveren kettingen zijn huis van de straat te mogen scheiden. Maar een dergelijke tarding van de minder met aardsche goederen gezegende Hagenaars werd niet toegestaan. ☞ Later kwam dit huis, dat in 1813 door de Regeering werd aangekocht, nadat het reeds verschillende malen van eigenaars was verwisseld (o.a. werd 't in den Franschen tijd voor de som van f 11.000 het eigendom van Samuel van Oven, wiens dochter huwde met een de Pinto) in het bezit der familie Lopez Suasso, een familie, die een belangrijke rol speelde in het Haagsche leven. Ook deze familie behoorde tot de Marranen; de eerste, die zich in den Haag vestigde, was Don Antonio Lopez, afstammeling van dien Lopez, wiens naam reeds werd genoemd in 1227, toen het kasteel van den koning van Spanje te Baëza, door de Mooren belegerd, met zijn hulp werd ontzet. Antonio was agent van den koning van Spanje te Antwerpen, heer van Avernas le Gras, een ambachtsheerlijkheid in Brabant. Hij had als alle Spanjaarden een zwak voor pralende namen en noemde zich Lopez Suasso (gelijk de leden van dit geslacht nog heden worden genoemd) naar het Spaansche dorp Puento de Suazo, waar een zijner voorvaderen de Mooren overwon. En den 3en Januari 1676 verhiel de koning de heerlijkheid Avernas tot een baronie en verlijdde Don Antonio opnieuw er mee „wegens de zeer uitmuntende diensten, die hij ons bewezen heeft in zaken van het uiterste gewicht.” ☞ Al deze roem deed Don Antonio toch het geloof zijner vaderen niet vergeten: veertig jaren oud ging hij naar Holland, waar hij weer Jood werd en ingeschreven werd als Isahak Israël Suasso. En huwde met Doña Violanta de Pinto, dochter van Don Gil Lopes Pinto, een der leden van het geslacht, dat in de 18e eeuw het tegenwoordige gouvernementsgebouw zou bewonen. ☞ De verhouding tusschen de beide geslachten schijnt steeds bijzonder goed te zijn geweest: immers Antonio's oudste zoon, Don Francisco Lopez, bewoonde hetzelfde huis, waar zijn vader tot 1685 (zijn sterfjaar) een vorstelijken staat had gevoerd, eenmaal de heerlijke woning

van Tromp, op dezelfde plaats waar later het paleis van Prins Frederik stond, nu de particuliere woning van den Commissaris der Koningin. Ook dit huis, nu tevens bereikbaar van het Gouvernementsgebouw uit, kan prat gaan op ruime hooge vertrekken met rijk bewerkte plafonds, al is overigens ieder spoor van vroegere weelde verdwenen. Het meest curieuse is de tuin, waar het tegenwoordige tuinhuis waarschijnlijk eens de particuliere concertzaal is geweest van dienzelfden Francisco Lopez Suasso, die niet alleen een groot muzikminnaar was, maar tevens belangrijken invloed uitoefende op heel het Haagsche muzikleven. Dat bleek, toen in 1732 de beide Fransche schouwburgen werden gesloten: immers de paalworm knaagde de dijken stuk, het land werd met ondergang bedreigd en de Staten-Generaal schreven bededagen uit om de ramp te weren en verboden iedere ontspanning. ☞ Don Francisco maakte intusschen van deze officiële droefenis gebruik door een Fransche Opera te stichten, waarvoor hij zangers en requisiten uit Parijs liet komen. Hevige strijd ontstond tusschen de voorstanders van die opera en hen, die 't opnamen voor de voorloopige werkelooze Fransche tooneelspelers. De laatsten moesten het veld ruimen en Francisco behield zijn opera. Dit scheen echter toch te veel moeilijkheden op te leveren: immers weldra werd de opera gemetamorfoseerd in een openbaar concert, dat des Maandags na den middag in de bovengenoemde concertzaal werd gegeven en waar alle aanzienlijken uit de stad bijeenkwamen om te luisteren naar de operafragmenten en de Fransche liederen, door Lopez' gezelschap uitgevoerd. De gezanten kwamen en, aanzienlijke reizigers hadden den Haag niet gezien, als ze dit concert niet hadden bezocht; de prins zelf verscheen en werd, als de anderen, volgens een getuigenis uit die dagen, ontvangen in een „salle superbement illuminée et meublée. La musique elle-même étoit placée dans une chambre fort ornée et toute brillante”; daar vonden ook de mindere goden een plaats. ☞ De connecties met het hof waren niet alle van kunstlievenden aard: de bezoeken van den prins waren ongetwijfeld een gevolg van het feit, dat Francisco Lopez aan Willem III twee

millioen gulden voorschoot voor zijn tocht naar Engeland, zonder eenig schriftelijk bewijs hiervoor te vragen. ☞ Grandioos en vorstelijk was de allure van dezen grande d'Espagne, grandioos en vorstelijk waren en zijn nog de huizen, die hij eenmaal de zijne mocht noemen en die tenminste niet zijn ondergegaan in burgerlijke degradatie. RO VAN OVEN.

## Waak- en Verdedigingshonden.

(Vervolg van blz. 190).

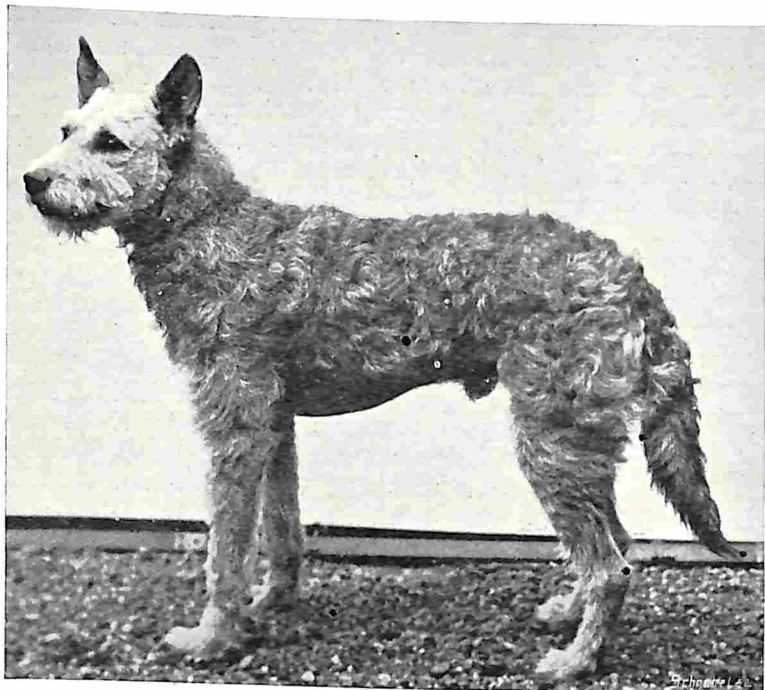
**D**E hond die men wil opleiden om het bezit van zijn meester te bewaken, dat bezit tevens te beschermen en te verdedigen, moet om te beginnen alle hoedanigheden in zich vereenigen, die den goeden bewaker kenmerken. Daarbij moet die hond moedig zijn en geschikt om zoo noodig te vechten. Verder moet hij een goeden neus hebben om het spoor zijns meesters te kunnen volgen en dat spoor nooit te verwarren met het spoor van een vreemde. Bovendien moet hij genoeg verstand hebben om hem te kunnen leeren een vijand aan te vallen en ook, op het eerste bevel zijns meesters, den reeds begonnen strijd te staken. ☞ De beste waak- en verdedigingshonden vindt men onder de herdershonden en daarmee gelijkstaande, als Dobermannpinschers, drijvershonden en andere. Hiermede wil ik echter niet zeggen, dat andere groote hondensrassen daarvoor ongeschikt zijn. Als algemeene regel kan men gerust aannemen, dat de meeste niet-jachthonden van 60 en meer centimeter schouderhoogte, geschikt zijn om tot waak- en verdedigingshond te worden opgeleid. Op dit gebied is een goede dressuur hoofdzakelijk en wil men op zijnen hond kunnen rekenen, dan is het eene eerste vereischte om hem voortdurend, althans zeer veel, in aanraking te brengen met andere personen als zijn eigenaar of diens onmiddellijke omgeving. ☞ Van den verdedigingshond vraagt men hoofdzakelijk, haast zou ik zeggen vraagt men niets anders als dat hij een hem aangewezen persoon aanvalle op 's meesters eerste teeken of bevel. Daarvoor is het noodig dat de hond flinke spieren hebbe en een stel ijzersterke tanden. ☞ Voor dat doel gebruikte men vroeger meest honden met mastiff-, of met doggenbloed. Die honden munten echter niet uit door overleg en verstand; daarbij worden de meeste, wanneer zij wat ouder zijn geworden, bijterig, soms wel gevaarlijk, zelfs voor hun eigen meester. Eenmaal op iemand losgelaten, worden zij vaak zoo fel, dat het soms heel wat moeite kost om ze te doen loslaten. Tegenwoordig gebruikt men als verdedigingshonden meest herdershonden (met uitzondering van collies) dobermannpinschers, airedale terriers en enkele andere middelmatig-groote hondensrassen. ☞ Laat ik, als slot dezer algemeene beschouwingen, er nog aan toevoegen, wat er aanleiding toe kan geven, dat de goede hoedanigheden van een hond als waker en ook als verdediger, verminderen of zelfs geheel kunnen verloren gaan. Dat zijn, in de eerste plaats, onverdiend gegeven straffen of straffen die geen rekening houden met het temperament van den hond; verder slechte behandeling. Niet te vergeten bovendien te overvloedig verstrekke voedsel, den omgang met andere personen, het voortdurend dragen van een muilkorf, het steeds opgesloten zitten. De hond moet goed weten, dat hij tanden bezit en dat hij die tanden altijd gebruiken mag om zich zelf, zijn meester en de huisgenooten van zijn meester te verdedigen. ☞ Na den verdedigingshond een en ander over den waakhond. Toen wij nog kinderen waren, leerde men ons reeds dat de hond de trouwste vriend is van den mensch. Het is iets wat van zelf spreekt; maar om ons te kunnen van dienst zijn, om ons te bewijzen dat hij inderdaad onze trouwste vriend is, daarvoor

moet hij worden afgericht, moeten wij hem leeren om ons doeltreffende diensten te bewijzen. De eerste en daarbij ook de voornaamste dienst dien hij ons bewijzen kan, is wel deze, dat hij als het ware over ons waakt, dat hij, voor zoover mogelijk, belet dat anderen ons benadeelen, dat hij niet alleen ons verdedige, maar ook onze bezittingen en wel in de eerste plaats ons huis. ☞ Reeds tientallen van jaren zijn er voorbijgegaan sedert men begon met het africhten van politiehonden, honden die in dienst waren van de politie. Van lieverlede is men er toe gekomen, om toe te geven, dat, voor de politie, zoowel in de grootste steden als in de kleinste dorpen, de hond de beste medewerker, de beste helper is, bij het achtervolgen, het staan-houden of stellen van inbrekers, dieven en moordenaars. ☞ Onverschillig het ras waartoe hij behoort, de hond is, van een bewaker; en bewaker is niet alleen de raszuiver gefokte hond, maar dat zijn ook de bastaarden, zelfs de afstammelingen van gewone straathonden. Maar een hond, die het door dressuur zoover gebracht heeft, dat hij bijvoorbeeld van een vreemdeling geen stukje vleesch, geen versnapering aanneemt van welken aard ook, dat hij niet meeloopt met den eersten den besten, dat hij zich niet door een hem onbekende laat streelen of aanhalen, dat hij niet blaft zonder er een gegronde reden voor te hebben, een dergelijke hond zal heel wat meer waard zijn dan zijn ras- of soortgenoot die hoegenaamd niets geleerd heeft. ☞ Waar



EEN GOEDE WAAK- EN VERDEDIGINGSHOND.

hij in opdracht heeft om een afzonderlijk gelegen huis, eene alleenstaande villa of een ander soortgelijk gebouw te bewaken, daar kan men niet beter doen dan den waakhond binnenshuis te houden, hem een vaste ligplaats aan te wijzen in den gang of op een trapportaal, hem te leeren niet te blaffen zonder dat daarvoor een goede reden besta en de huisgenooten dus niet te storen in hunne rust. ☞ Is het te bewaken gebouw met deszelfs omgeving groot, dan zal het vaak zaak zijn, om meer dan één hond als bewaker aan te stellen; de eene om de wacht te houden binnenshuis, de andere buiten, in een afgesloten ruimte, waarin een hondenhok. Maar dan moet een en ander zoo ingericht zijn, dat die hond er, zoo noodig, toch uit kan komen, om daadwerkelijke hulp te bieden. Dan zal het in sommige gevallen zaak zijn om een flinken sterken, grooten hond als bewaker aan te stellen en hem te leeren eens of tweemaal in den nacht de ronde te doen en zich ervan te overtuigen, dat er hoegenaamd geen gevaar dreigt en er geen kapers zijn op de kust. ☞ Onverschillig het gebouw hetwelk den hond ter bewaking wordt toevertrouwd, de africhting van den viervoetigen wachter is, in groote lijnen, dezelfde. Hij heeft niets anders te doen als de bewoners te waarschuwen dat er onraad is. En omdat hij die waarschuwing niet anders kan doen dan juist door te blaffen, is het noodzakelijk dat hij blijve blaffen tot de eigenaar komt om een onderzoek in te stellen. Hierover waarschijnlijk later. ☞ Voor het bijbrengen van onverschillig welke dressuur bestaan enkele algemeene grondbeginselen, die men moet kennen en waaraan men zich te houden heeft om een hond onderdanigheid te leeren en gehoorzaamheid, daarbij tevens zijne verstandelijke vermogens zooveel mogelijk ontwikkelend. ☞ Het eerste dier grondbeginselen luidt: de hond moet vertrouwen hebben in zijn meester. Dat vertrouwen kunnen wij hem het best inprenten door ons veel met hem bezig te houden, zelf hem te voeden en ervoor te zorgen dat vreemden hem niet aanhalen, hem niet streelen en hem geen versnaperingen of iets van dien aard geven. ☞ Het is een bekend feit dat de hond, onverschillig van welk ras, zich het meest hecht aan den persoon die hem geregeld voedt, hem geregeld te eten geeft. Het is eveneens een bekend feit, dat de meeste honden zich met een versnapering soms laten verleiden en meelokken. Daarom



RUWHARIGE SCHAAPSHOND.

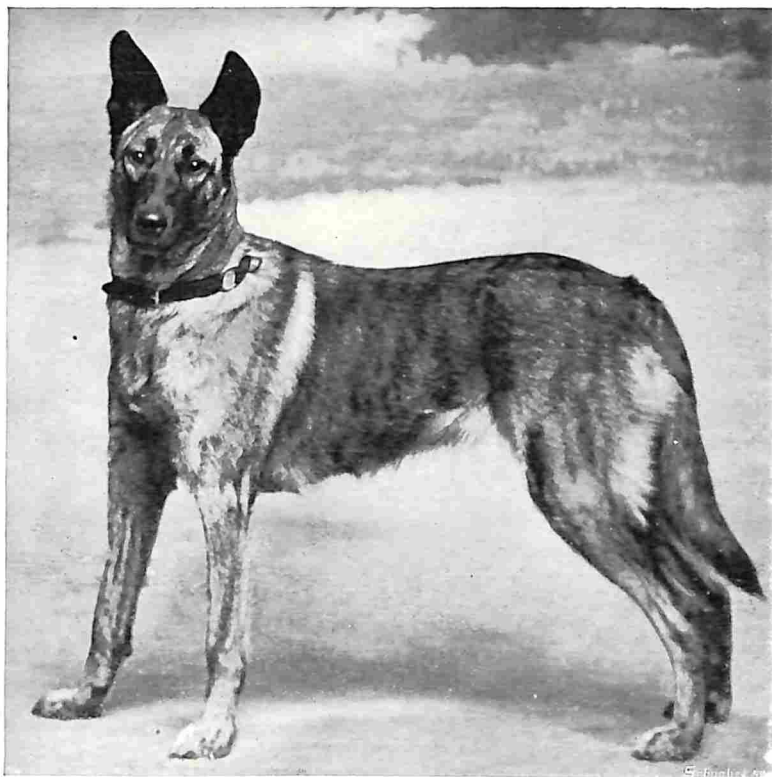
is het zaak om een hond, waarvan men een goeden waakhond wil maken, door geen vreemdeling, ook niet door een huisvriend te laten streelen, hun daarentegen te verzoeken, des noods te bevelen, zulks niet te doen. Juist de huisvrienden kunnen, in dergelijke gevallen, heel wat moeilijkheden veroorzaken. ☞ Laten wij eens aannemen, dat iemand een hond heeft waarvan hij een goeden waakhond wil maken. De man heeft tal van goede kennissen en heeft nog al veel bezoek; de huishond krijgt een versnapering van den eenen, wordt aangehaald door den anderen. Hoe kan die hond later een onderscheid maken tusschen den vriend des huizes en den inbreker die er voor gezorgd heeft om versnaperingen mee te brengen, en goede vrienden met den hond te zijn? Hij weet niet beter of dat is ook een vriend des huizes, eet gretig de versnaperingen, zal den ongenooden gast niets in den weg leggen en hem, zooveel hij wil, laten doen wat des inbrekers is. ☞ Staat de zaak zoo, en dat is werkelijk het geval, dan moeten wij onzen waakhond leeren om geen voedsel, hoe gering ook, aan te nemen van iemand die niet behoort tot de huisgenooten. Hoe wij dat doen moeten, wil ik in zoo weinig mogelijk woorden duidelijk maken. ☞ Komt er bezoek en de jonge hond, waarvan men een waak- of verdedigingshond maken wil, gaat bij de bezoekers bedelen, verzoek uwe bezoekers dan om het dier een koekje of iets van dien aard voor te houden, hem eraan te laten ruiken en hem bij de eerste poging om toe te happen, een tik op den snuit te geven. Wordt dat meermalen, ook door anderen gedaan, dan zal hij zeer spoedig geleerd hebben om van niet-huisgenooten hoe genaamd niets aan te nemen. Voor zijn later beroep is dat van veel gewicht. Het voornaamste resultaat dat we er door verkrijgen is wel dit, dat hij niet gemakkelijk zal kunnen vergiftigd worden, en wel omdat hij uit eigen ondervinding geleerd heeft, dat slechts dat goed is wat hij van de huisgenooten krijgt. ☞ Over een tweede nog meer probaat middel wellicht een volgenden keer.

L. S.

### Onze historische kolonisatie.

**T**OEN, in het zog van Marco Polo's ontdekkingsreizen, de avonturiers der Westersche wereld voor 't eerst de ongekende landen der Oostersche, en andere volken leerden kennen, wat al heerlijke verrassingen over en weer! De voornaamste beweegredenen der eerste ontdekkingsreizigers behoorden zeker tot de schoonste mensche-lijkheid. Zij wisten, dat er nog andere werelddeelen moesten zijn dan „de oude”, die zij kenden. Waar bevonden die zich, door wie werden zij bewoond? De meest uiteenlopende vragen van maatschappij, zeden, godsdienst, ook van hebzucht, werden door hen gesteld, doch bleven onbeantwoord, tot Marco Polo, — zie! — daar, verder dan ooit enig Westering vóór hem, doordrong in die onbekende landen, bij die onbekende volken en, teruggekeerd, wonderen verhaalde, van de schoonheden en rijkdommen daar gezien, en de goed-

heid der menschen, die hem daar ver weg hadden ontvangen. Want voor die Oostersche menschen was het toch wel ook een, 't is waar door hen niet gezochte, verrassing, blanke menschen te leeren kennen, die kwamen op zulk een reusachtig schip — armzalig notendopje nochtans in vergelijking met onze tegenwoordige zeepaleizen — en zulke wondere dingen wisten te doen, zooveel wonders wisten te verhalen, zoodra men elkaar over en weer verstond. ☞ Denk u de verrassingen van dit eerste contact eens in. Over en weer goede wil, over en weer verlangen om te vernemen: de Oostersche menschen, die deze eerste Westelingen aan hun kusten ontvangen, begroeten als bovenaardsche wezens. Maar er is een verschil, dat hun niét opvalt bij al de verschillen tusschen hen en die, welke hen wél treffen. Niet dat die Westelingen gekleed zijn, althans ingewikkelder gekleed dan zij. Deze Oostersche menschen zijn zich hunner naaktheid immers niet bewust; niet ook, dat zij komen in zulk een wonderschip; zelfs niet, grootste hunner verbazingen, overtuigendst bewijs van de hemelsche afkomst der bezoekers, dat die donder weten te doen ontstaan in hun vuurwapenen en over leven en dood der wezens beschikken op verren afstand. Het is dit: deze Westelingen worden gedreven door de dorst naar praktische kennis der wereld, waarin zij leven, en zij niet, en de oorzaak dier dorst is de begeerte naar macht en rijkdom, die de menschen in het Oosten niet, althans in veel geringere mate kennen. De dorst naar kennis dezer laatste geldt vooral het ongeziene leven, de wereld ontastbaar, onbereikbaar. Deze eerste bezoekers zijn gekomen, tweede beweegredenen: op onderzoek uit naar machtsuitbreiding, rijkdomvermeerdering. De Oostersche menschen weten dit niet, vermoeden het niet, maar zullen het gauw genoeg ervaren. Gauw genoeg zullen zij aan den lijve voelen, dat hun bezoekers, door hen begroet als hemelsche wezens, wien zij niet genoeg vereering en genegenheid kunnen betoonen, satanische wreedaards zijn, tegen wie zij zich niet genoeg kunnen wapenen, die zij voortaan niet ver genoeg kunnen trachten van hun vreedzame woningen te houden. ☞ Dit is het verloop der zoogenaamde Westersche kolonisatie, die wij kennen: eerst de Venezianen, Genuezen, Pisanen op onderzoekingsstocht naar Klein-Azië, waar zij echter stuiten op de machtige Islamitische wereld, die, in plaats van door den Westerschen geest overwonnen te kunnen worden, dreigt het Westen aan den Islam onderhoorig te zullen maken. Dan de Portugeesche, de Spaansche zeevaarders op zoek naar onbekende werelden. Gevaarlijker machtswolven dreigen echter! De Engelschen. Nog gevaarlijker dan deze: de Hollanders. Hun wordt de weg gewezen door den Alkmaarder Jan Huyghens, die, dienaar van den Portugeeschen bisschop, met hem mee-reisde naar Goa aan de Malebarkust, hoofdstad van heel



EEN MOOIE HERDERSHOND.

het Portugeesch overzeesch conquest. ☼ Ha, dit Goa! Dit Goa, door de onzen steeds begeerd, dat zij toch nooit hebben kunnen bemachtigen. Dit Goa, waar die „kale vinken” van Portugeezen zich hadden genesteld en er door onze hardnekkigste belegeringen en aanvallen maar niet uit weg gedreven konden worden. Overal wèl, maar nièt uit Goa. Het is zoo jammer, dat op onze scholen zoo slecht onze koloniale geschiedenis wordt onderwezen, de geschiedenis onzer veroveringen. Want met al haar misdaden, — en waarom zouden die verzwegen moeten worden? — is zij nog heden zoo stalend voor den Hollandschen aard, en zijn wankelend zelfbewustzijn. De Engelschen kunnen het getuigen, dat de Hollanders hun zelfs te knap, te sterk waren. Hoe komt het anders, ofschoon die overal eerder waren dan wij, dat ook zij zich overal door ons laten verdringen tot zij, machtige natie in het Westen en nièt onze Vereenigde Republiek, klein landje maar, in Indië op hun natuurlijke kracht komen en het dan de later gekomen Franschen en ons doen? Hoe komt dit, als ons volk niet een aangeboren gaaf bezit om wat men dan in Westerschen zin noemt „te koloniseeren”? Hoe komt het, dat wij den Engelschen anderhalve eeuw lang in het Oosten in den weg hebben gezeten, zoodat zij daar nog steeds niet over hun rancune jegens ons heen zijn, en voor twintig jaar een leerling van een hunner hoogere scholen op de vraag: wat hij van de Hollanders wist, als som van het hem door het Engelsche onderwijs geleerde, antwoordde: „Holland is the abode of tyrants and a den of slaves, there the rich oppress the poor”? Hoe komt dit, als het Hollandsche volk niet een wezenlijke gaaf boven de andere volken bezat om te „koloniseeren”, zoodat het nog heden de schoonste eilanden der aarde en de goede menschen, die daar wonen, dekt met zijn door de zon geliefkoosde vlag? ☼ Hè, zullen wij, sociaal of communistisch, droomende van een toekomst, waarin alle menschen broeders zullen wezen, dit alles maar al vast in ons verleden uitvlakken?! Beweren dat dit alles niets

andere was dan misdaad van het voorgeslacht? Den bodem, waarop wij in dit gevaarlijke leven van den dag staan, maar al vast voor een gedroomde schoone toekomst ondermijnen? Of zullen wij hier, in dit „Buiten”, een oogenblik verwijlen in dat verleden, waarin de Hollandsche mannen robuster waren van lichaam, verstand en geweten dan die van alle andere mededingende volken, al waren deze ook eeuwen, op den weg Oostwaarts, voorgezeild. ☼ Goa! De Portugeezen! Deze „kale vincken” waren de obsessie onzer zeevaarders, die er een sport van maakten om hen overal weg te schieten, waar zij zich hadden neder gezet: uit Japan, uit China, uit de Molukken, weg uit Java, weg van Ceylon, weg van de Kormandelkust, weg van de Malebaarkust. Overal gelukte hun dit, doch op twee plaatsen niet: op Bali niet en niet op Goa aan de Malebaarkust. Aan het boek van Jan Huyghens van Linschoten heeft Nederland zijn overzeesch gebied te danken, zoo geslonken reeds en toch steeds nog zoo onmetelijk een eilandenrijk. Hij wees zijn landgenooten den weg naar Indië, vertelde, half spottend, half ernstig, zijn ervaringen van Hollander, die, secretaris van den bisschop, meeinging naar de hoofdstad van het toen zich nog steeds maar vergrootende overzeesch rijk door Affonso de Albuquerque voor de Kroon van Portugal, ((1433;) een eeuw later door den heilige Franciscus Xaverius voor het Roomsche geloof gewonnen, gelijk de Malebaar- en de Kormandel-

kust. Hier werden de bevolkingen echter protestantsch, zoodra de Portugeezen waren verdrongen door de Hollanders, en het werk van Sint Franciscus Xaverius kon worden te niet gedaan door dominus Philippus Baeldeus, dien de schrijver niet kan nalaten, met een soort historische verteederling, tot zijn voorvaderen te erkennen, schoon hij over den bekeeringsarbeid onder de Hindoes, de Calingaleezen en de Ceylonnezen het zijne denkt. ☼ Goa! Eens „Goa dourada”, het „gouden Goa”! Nu ja, Jan Huyghens, tot straf dat hij ons zooveel leelijks had verteld van hen, die hem toch gastvrij opnamen, ondanks dat hij zijn volk den weg naar Indië wees, door ons „in de ton” gestopt, gepekel met armoede — dankbaar volk van Nederland! — Jan Huyghens heeft verklapt wat wij van dat „gulden Schatten in baar van ontving; dat Portugal er niet jaarlijks schatten in baar van ontving; niet dat het in ruil daarvoor, den goeden paters Jezuiten in hun bekeeringswerk hinderde, vooral massaal, toen de heilige Franciscus, zegt men, het bruine volk doopte bij honderden met één omzwaai van de wijwaterkwast; ook niet, dat de goede paters nalieten dit „gouden Goa” te voorzien van prachtige kerken, gedeeltelijk vervallen nu, enkele nog pralend met kinderlijk-Oostersch-Christelijke pracht: de „Bom Jesus”, met haar huishooge zilveren schrijn voor het gebalsemde lichaam des heilige, en een standbeeld van zilver onvermengd en massief, de Kathedraal van Sinte Katharina, de eenige nu, waarin de dienst het geheele jaar door nog wordt volgehouden. Eens luidde van haar kerktoeren de zware bel, welke de heilige Auto-dafe's aankondigde. Immers de brandstapel was een der bekeeringsmiddelen van de Heilige Kerk, wel Roomsch en Katholiek in bedoeling, maar Spaansch en Portugeesch in haar wreede toepassing. Voorts waren daar de kerk van den heiligen Frans van Assisi, het Paleis van de heilige Inquisitie, de gebouwen der *Misericordia* met de kerk van „*Nossa Senhora de Serra*” er naast, de kerk van den heiligen Gaëtan, het Paleis van den



ONZE HISTORISCHE KOLONISATIE.  
POORT DER ONDERKONINGEN IN DE BOUWVALLEN VAN GOA.

onderkoning, het Missie-college van Sint-Paulus. Eens was Goa een stad van 200.000 inwoners, waarvan er in 1890 nog slechts 86 over waren. ☼ De beschrijving door Jan Huyghens van het „gouden Goa”, houdt deze Portugeesch-Katholieke stad van pronkers en luiwammesen voor onze verbeelding levend. Zij die te vieren één praalpak, een hoed met pluimen en een degen aan gouden bandelier deelen. Beurt om beurt gaan zij daarmee — — is „geuren” onder de verpletterende zonnehitte van dit klimaat wel een goëd woord? Gaan zij met dit pronkpak pralen voor de zwarte oogen der *senhoritas*, die hen door de kiertjes van de met vensterruitjes van zeer, zeer dun geslepen oesterschelpen, zien voorbijgaan, terwijl de drie andere *fidalgos* van roemruchten Portugeeschen naam, door bloedsmenging met het inlandsche ras echter bruin als de kastanjes in het land van den Taag, thuis in hun hemd op den rug liggen wachten op eigen uitgang. En zelfs de dreiging, herhaald en steeds opnieuw, der Hollanders, is niet in staat deze loome bevolking uit haar zinnelijk, romantisch en femelend leven op te roepen. De Hollanders ondervinden, dat de stad door haar natuurlijke ligging onneembaar is, maar de geblokkeerden laten de verdediging over aan „*Nossa Senhora*”, om welke er toe over te halen de vermaledijde ketters van Hollanders van de kust te verdrijven, de Goa'sche dames, toen de blokkade eens langer aanhield dan ooit te voren, een prachtig zijden kerkvaandel



borduurd. Ik vond dit opgerold op een zolder van het in gevaarlijk vervallen staat verkeerende bisschoppelijk paleis, hetzelfde misschien, waarin eens Jan Huygens van Linschoten verblijf hield. Aan mij verkoopen, dit relik? Neen, verkoopen kon men het niet. Verkoopt een Portugeesch *fidalgo* ooit den roem zijner voorvaderen? Doch de hoogste justitieele autoriteit ter plaatse gaf mij wel te kennen, dat men een oogje zou kunnen dicht knijpen, indien mij de lust becroop het te stelen. Ik vond dit den Portugeeschen *fidalgo*-trots en edelmoedigheid te ver gedreven. Het eerbiedwaardig relik, de blauwe zijde half vergaan, maar de kleuren van het borduursel nog frisch, werd door mij zorgvuldig opgerold, en ik liet de gelegenheid niet voorbijgaan om eens een „sic transit” te mompelen. Ik weet niet of dit der voorbijgegane grootheid van Portugal of van mijn eigen land gold. ☒ Aan deze groote Oostersche stad, onzen vadersen zoolang een steen des aanstoots op hun overwinningweg, herinnert ons hier slechts één afbeelding, „de Poort der Onderkoningen”, onder de weelde harer tegenwoordige cacao-palmen, waaronder de vorstelijke stoeten van de landingsplaats op het eilandje Goa, door gingen naar het vice-koninklijk paleis. ☒ Zooals de Portugeezen van Goa de hoofdstad hadden gemaakt van hun overzeesch gebied, deden wij, d. i. de Nederlandsche Oost-Indische Compagnie, dit van Colombo op Ceylon. Dat wil zeggen: Batavia was en bleef, de officieele hoofdstad. Daar zetelden de „heeren van de groote tafel”, die het werkelijke bestuur vormden van de „Edele Compenie”, al meenden die „in Patria” ook wel wat te zeggen te hebben. Colombo was hun oogappel. Daar en in de vele steden van Ceylons kusten deed de Hollandsche kolonisatie van vroeger eeuwen zich het best kennen. ☒ Natuurlijk waren de Portugeezen ons ook daar voorgegaan en hadden er zich anderhalve eeuw tegen de inlandsche vorsten gehandhaafd, toen wij hen, in 1656, verdrongen, zooals, weer anderhalve eeuw later, de Engelschen het ons deden. Onze eerste overwinningen op hen zouden echter niet zoo volkomen geweest zijn, indien wij niet geholpen waren door den „keizer van Kandy”, die er spoedig genoeg spijt van had ons zoo vriendelijk te hebben ontvangen. Hij vergeleek het Portugeesch bestuur bij gewonen peper, dien hij slikken moest, en het onze bij rooden peper. Toen de onzen in het midden der achttiende eeuw zich eindelijk konden meester maken van de hoog in het gebergte liggende hoofdstad van het steeds meer ingekrompen „keizerrijk” van Ceylon, kon de „Compagnie” zeggen, dat het volkomen bezit van dit heerlijk eiland haar een eeuw strijds had gekost, welke almê tot de bloedigste en kostbaarste behoorde van al haar conquesten. ☒ Het moet den schijn wekken, alsof de schrijver hier de geschiedenis der Nederlandsche Oost-Indische Compagnie met ingenomenheid herdenkt. Dit doet hij ook. Hij geeft gaarne toe, dat de Hollandsche conquistadores, die hier en overal in de deelen der Oostersche wereld, waar zij de Portugeezen — de Engelschen in 't voorbijgaan ook — die er evenmin recht hadden, verdrongen, en dan de inboorlingen dienstbaar maakten aan hun vaak schandelijk en geen misdaad schuwend systeem van uitbuiting, onder aanroeping van Gods naam en met de uiterste zelftevredenheid en huichelarij, beoordeeld in het licht der tegenwoordige denkbeelden, verfoeilijk waren. Maar zoo waar als het licht onzer denkbeelden van het jaar onzes Jammers 1923 ten opzichte van veel nog steeds op zijn helderst een walmend oliepitje is, zoo waar is het een onrecht om onze koloniale vadersen te willen meten aan onze tegenwoordige ethische en sociale begrippen. Niet enkel de geschriften, ook de menschen behoort men te beoordeelen naar den tijd, waarin zij leven



ONZE HISTORISCHE KOLONISATIE.  
COMPAGNIE'S-FACTORIJ TE POINT-DE-GALLE OP CEYLON.

ontvingen. Het is futlooze en geestlooze theorie om de Nederlandsche Oost-Indische Compagnie en de kerels in haar dienst te beoordeelen naar de tegenwoordige ethische en sociale standaarden, en er niet aan te denken, dat, zoo zij al daden deden, welke wij thans beschouwen als misdaden, zij deze voor hun geweten volkomen konden verantwoorden. ☒ In mijn roman uit den tijd der Oost-Indische Compagnie, getiteld „Het Stijfhoofdige Bruidspaar”, heb ik het Nederlandsche familieleven in die landen, zoo eigenaardig met het wel en wee der Compagnie samengevlochten, trachten te beschrijven. De afbeelding der Compagnie's factorij, te Point-de-Galle, op Ceylon, hier boven, herinnert aan het besloten leven der mannen en vrouwen, wier bestaan afhing van het welvaren van het machtige handelslichaam, dat zij dienden. De „factory”! Dikwijls een vesting in volkomen staat van verdediging: ster-vormig of met bolwerken op de hoeken, omgeven door een gracht met ophaalbrug. Onze meeste „factorijen” lagen aan de kusten met haar moerassen, zoodat een latere Engelsche onderzoeker erkende, dat waar onze nederzettingen stonden, sinds langer dan een eeuw reeds, alleen krokodillen, Hollanders en kikkers konden leven. Overal langs deze kusten, verlaten en eenzaam, thans door de Engelschen onderhouden doch grootendeels verwoest door tijd en moedwil, liggen daar de Hollandsche doodendakkers, met hun prachtige grafzerken, soms graftempels, even zoovele monumenten van dit koloniale verleden, waarop thans zoo weinig Hollanders met ingenomenheid terug zien, omdat zij niet de geschiedenis kennen van hun eigen volk. De „factory” was veelal een kleine stad met haar opslagen



ONZE HISTORISCHE KOLONISATIE.  
HOLLANDSCH KANAAL BIJ COLOMBO OP CEYLON.

en woningen voor het „Hoofd” en zijn ondergeschikten, haar kerk en apotheek, haar waag en haar put, maar allengs werd zij soms te klein, en moesten er huizen gezet worden buiten de veste en, zooals te Colombo met haar groote Wolvendaaalskerk, werd in later tijd het bedehuis gesticht op eenigen afstand van de oorspronkelijke factorij. Want zeker, onze voorvaderen waren op hun wijs godsdienstig, ofschoon niet zoo fanatiek als de Portugeezen. Deze hadden overal, waar zij kwamen, de inboorlingen tot Rooms-katholieken gemaakt. Onder Nederlandsch bestuur volgden deze „Christenen” reeds, zonder veel proselitisme van onzen kant, want men weet, dat het Katholicisme en zijn aanhangers slechts kort en sporadisch door onze Protestantsche voorvaderen werden tegengegaan, ons geloof. Dominus Philippus Baeldeus, aan wien op Ceylon nog zooveel kerken herinneren, zelfs een stigtige bô-boom, waaronder hij het Evangelie predikte, wyl het naburige kerkje te klein was voor de schare, heeft op hen zijn best gedaan. Doch waar de Portugeezen hun godsdienst hadden geschonken, gaven wij hun onderwijs. Niet veel zaaks, dit; niet minder toch dan wat onze voorgangers hun aan Christelijken godsdienst hadden bijgebracht: de jongens lezen, schrijven (in eigen taal) en rekenen, plus een ambacht, en de meisjes dito, plus vrouwelijke handwerken, beide met den Katechismus er bij. Vele dorpskinderen in Nederland ontvingen toen geen beter onderwijs dan dit, en in de achttiende eeuw stichtte de Compagnie zelfs een seminarium voor inlanders, die zich wilden wijden aan het onderricht der jeugd. ☒ Er komt bij, dat de Compagnie tevens uitgebreide economische werken liet aanleggen, welke deels wel dienden tot eigen nut, doch waarvan de inlanders tevens gemak hadden. Zoo, bijvoorbeeld, het kanaal van Colombo naar Negombo, waarvan een afbeelding van den tegenwoordigen, door de Engelschen verbeterden toestand, hierbij gaat. Nog heden is het een juweel van Nederlandsch bestuur in het verleden. ☒ Wie kan, wat dit bestuur op Ceylon gedurende anderhalve eeuw geweest is, beter beoordeelen dan de vele „Hollandsche burghers”, afstammelingen van Nederlandsche nederzetteren in dienst van de Compagnie? Zij zijn nu sinds lang loyale Britsche onderdanen, en bekleeden, wyl in hun land nog steeds het Nederlandsch-Romeinsche recht, lichtelijk onder Britsch bestuur gewijzigd, wordt toegepast, een eigenaardige en niet onbelangrijke plaats. Sommige zijn zelfs van beteekenis in het bestuur van hun land. En zij weten het ook goed, wat het bestuur der Nederlandsche Compagnie, met al zijn dwalingen, kortzichtigheden en misdaden, beteekende aan nauwkeurig beschreven wetten, goed economisch beleid en aanpassingsvermogen in de inheemsche toestanden van natuur, klimaat en zeden. Het was niet zonder reden, dat een der bestuurders van de Engelsche Oost-Indische Compagnie, sir Josuah Child, in het laatst der zeventiende eeuw, van onze koloniale voorvaderen sprak als van „*the wise Dutch*”, en hun koloniaal bestuur ten voorbeeld stelde aan het Engelsche. De Ceylonsche „dutch Burghers” vormen te Colombo nog steeds een afzonderlijke kaste, thans met ingenomenheid levende onder Britsch bestuur en naast de overige inheemsche gemeenschappen. Maar met ingenomenheid tevens sluiten zij zich bij het Nederlandsch verleden van hun geboorteland aan, en in plaats van daarop te schelden, zooals vele onzer, in Nederland en op Java doen, roemen zij het. ☒ Misschien baart dit menigen vitzuchtigen en kortzichtigen vaderlander verwondering, en glimlacht hij gemelijk over zulk een verkeerd inzicht, wyl toch hij alleen het juist beoordeelt. Maar zoo is het. MAURITS WAGENVOORT.

## DE LIJSTERBES.

In de laatste jaren is er nog al propaganda gemaakt voor z.g.n. Vogelboschjes, d.w.z. boschjes samengesteld uit een aantal bessen-dragende boomen en heesters met een onderbeplanting van bramen, dorens en ander stekelig goed om het binnendringen van ongewenschte gasten te beletten en dit alles liefst tot een ware wildernis gemaakt door hoog opschietende wilde planten als brandnetels, toeters groot hoefblad, e.d. In zulk een vogelboschje, waarin onze gevleugelde vriendjes 's zomers een veilige nestelplaats, in den herfst een gedekte tafel vinden, mag de lijsterbes niet ontbreken. Zijn prachtig roode bessen toch, die zoo warm kunnen gloeien tusschen de gevederde bladeren, vormen een lekkernij voor vele vogels. Vooral lijsters en spreeuwen weten ze te waardeeren, en daar de zaadjes in die bessen zonder schade den tocht door het darmstelsel van een vogel kunnen volbrengen, werken deze mede aan de verspreiding van de plant. In het Oosten van ons land vindt men dan ook inderdaad wilden opslag van de lijsterbes. ☒ Jammer dat we de lijsterbessen niet aan kunnen bevelen voor menschelijk gebruik. Men heeft het wel geprobeerd en er is ook wel een soort moes van te maken, maar voor sommige personen bevat dit een doodelijk vergif in den vorm van het uiterst vergiftige blauw-

zuur. Er zijn meer planten, die dat ontwikkelen. Het komt b.v. ook voor in het aftreksel van de bladeren der *Laurocerasus* en daarom blijft het gevaarlijk, wat men vroeger meer deed dan nu, met behulp van deze bladeren de melk een geurig laurierkerssmaakje te geven. Nu dient men aan den anderen kant de vrees voor deze vergiftigheid ook weer niet te overdrijven, want het blauwzuur komt slechts in minimale hoeveelheden in de planten voor en de meeste menschen schijnen deze dosis straffeloos te kunnen verdragen. ☒ We zouden de lijsterbes dan ook allerminst als een gevaarlijken boom willen brandmerken. Daarvoor is hij veel te mooi. In de eerste plaats met zijn fraaie bladeren, in de tweede plaats met zijn groote bloemtulpen, in de derde plaats met zijn gloeiend roode bessen. Om deze eigenschappen, waar men nog bij kan voegen weinig kieskeurigheid inzake standplaats, wordt de lijsterbes dan ook wel voor straat-



BLOEIENDE LIJSTERBES.

beplanting gebruikt. Ons voldoet hij als zoodanig maar matig. De boom groeit te langzaam en geeft te weinig schaduw om als straatboom met iep, kastanje e.d. op één lijn gesteld te kunnen worden. Maar in plantsoenen, in parken en tuinen, daar is de lijsterbes op zijn plaats. Wie hem daar een plaatsje inruimt, werkt tevens mede aan de bescherming der vogels, want als in wintertijd de natuur in rust verkeert, is het wel eens heel moeilijk voor hen den dagelijkschen kost op te halen. Wie dan een welvoorzien lijsterbes in den tuin heeft staan, kan zeker zijn van druk bezoek en wordt allicht getuige van aardige tooneeltjes uit het vogel-

Ph. A. MEES.

## FRANS JOSEFSLAND.

WEDLOOP MET EEN BEER.

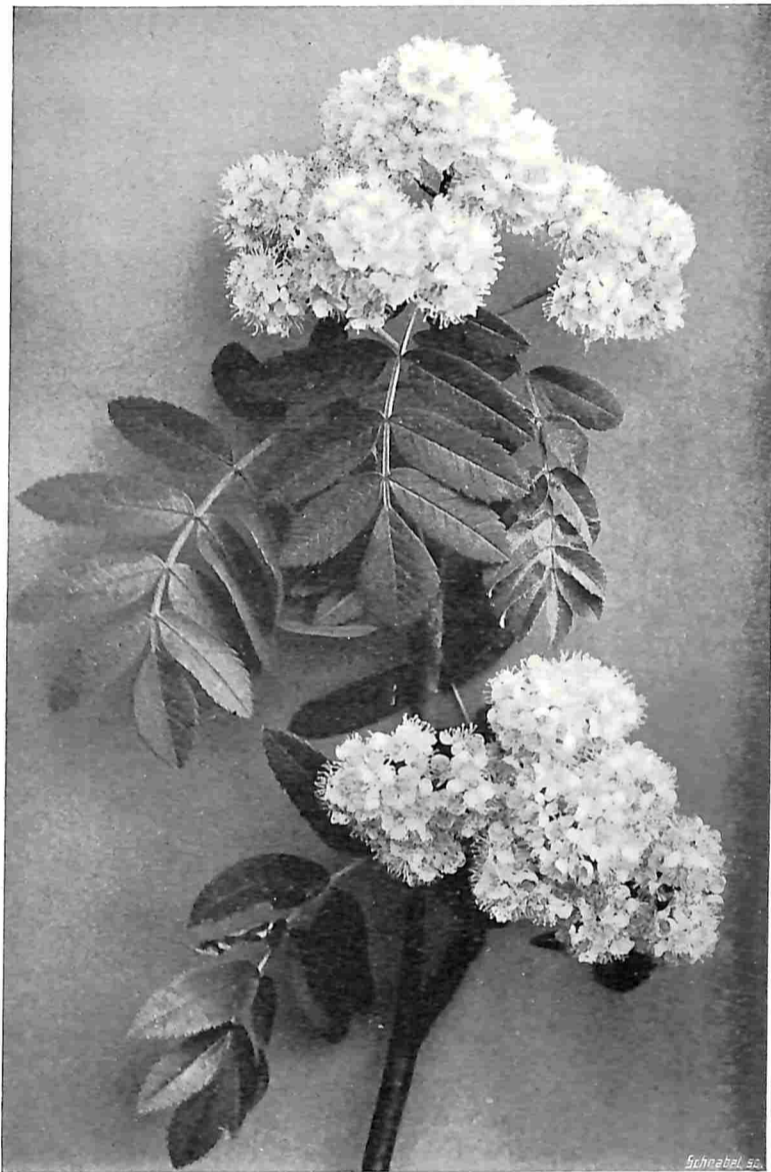
(Vervolg).

**M**AAR even vlug ging het er over heen, eerder nog vlugger. De honden wilden den beer hebben. „Nu goed dan, jullie domme dieren, doe wat je wilt, ik wil niet mee het verderf in — vaarwel!” Maar voordat ik tijd had mij los te maken en van de slede te springen, zag ik iets, dat mij geheel verlamde: voor mij uit liep de beer, maar plotseling zag ik

hem een buiteling maken, toen verdween hij van de oppervlakte der aarde en op die plaats vertoonde zich een groot, gapend gat. Ik gilte als een bezetene, ik sloot mijn oogen: — „Vaarwel, o wereld, nu zie ik je nooit meer terug!” ☼ Aan de volgende seconde kan ik nauwelijks denken — ik zag het gat met groote snelheid ons tegemoet vliegen — en toen verdween plotseling de sneeuw — ik zag niets dan een leege donkere ruimte. Er weerklonk een gegil en gehuil van mensch en dier, toen zonk ik snel, verbazend snel in de diepte — totdat honden, man, slede en toebehooren in één hoop neersloegen tegen iets dat zoo hard was als ik nooit meer gevoeld heb. „Uit is het met je,” dacht ik, „je bent nu zoo goed als dood, met je reizen is het voor goed gedaan”, en ik schudde de sneeuw en stukken van de slee van mij af en stond moedeloos op. Moedeloos was ik, toen ik nog lag en tot bezinning kwam na den val — maar nog moedeloozer werd ik, toen ik zoover was, dat ik om mij heen kon zien. ☼ Ik keek eerst naar boven, daar was ik vandaan gekomen en daar zou ook de weg der bevrijding liggen — eerst had ik weinig gezien, maar het bleef weinig, wat ik zag — een dik sneeuwdek, dat behangen was met lange ijspegels, vijftien voet boven mijn hoofd. Het was donker waar we stonden, maar het was geen gewone duisternis — geen zwartduisternis — neen, hier, waar het licht door een dikke laag sneeuw heendrong, was de duisternis blauw, de lucht was blauw, alles was blauw, er was daar blauw in alle nuances van het lichtste tot het donkerste — ja tot het zwartste blauw. Slechts op één plek was er daglicht — een kleine dunne zonnestraal vond zijn weg naar beneden tot ons door het gat, dat wij gemaakt hadden, toen wij naar beneden vielen — ik volgde dien met de oogen en verstijfde van schrik — hij bescheen den kop van den beer, een opengesperden muil, glinsterend witte tanden, rood tandvleesch, waaruit het schuim neerdroop, en — dat was bijna het ergste — de kleine, stekende oogen. Zij staarden mij strak en onafgewend aan — als gehypnotiseerd keek ik er naar — niet meer dan een goede twintig voet van mij af. Het kostte wilskracht mijn oogen van den door het licht beschenen kop van den beer af te wenden en ze te richten op zijn lichaam, dat zich donker en onduidelijk tegen den ijsblauwen achtergrond afteekende. ☼ Ik keek rond in onze gevangenis, de bodem was vrijwel effen, maar buitengewoon glad — van louter ijs, en de kanten waren ook van ijs, glimmend en glad, zonder één oneffenheid, zonder één spleet, vijftien voet hoog. Toen wist ik waar ik was — in de haast had ik er niet op gelet, dat ik het ijsvlak opgereden was, dat alle Frans Josefs-eilanden bedekt — en daar was ik in een ijspuit gevallen, die door water uitgehold en nu bedekt was met sneeuw — gevangen, hulpeloos gevangen, met den beer en met mijn honden, zonder wapens, geheel en al weerloos. ☼ Mijn honden drukten zich dicht tegen mij aan — tot het laatst toe vertrouwden zij op de onoverwinnelijkheid van den mensch; zij beefden van schrik, jankten van angst, en van tijd tot tijd lieten zij alleen een luid gehuil hooren — ja, wij jammerden allen, ieder in zijn taal, ik riep luide om hulp — dat is zoo de gewoonte van den mensch,

al weet hij ook, dat er geen hulp te krijgen is, de honden huilen en de beer bromde — ja, het was een fraai orkest van angstgeluiden. ☼ Het eerste halfuur schreeuwde ik luidkeels, krachtig bijgestaan door mijn honden — maar toen gaf ik het op, het hielp immers niets of ik al schreeuwde, en mijn keel deed er pijn van. O, maar nu was het in 't geheel niet om uit te houden, want nu ik mij niet meer met schreeuwen bezig kon houden, drongen de gedachten zich aan mij op, vreeselijke gedachten, die mij te voren niet gekweld hadden — want hoe noode ik het ook wilde, mijn hersenen begonnen zich bezig te houden met de afschuwelijke vraag — wat zal er gebeuren, als de beer honger krijgt? ☼ Ja, de honden — elf stuks zelfs, daaraan zal hij een tijdlang genoeg hebben, maar als die opgegeten zijn, wat dan? — dan staan wij en de beer alleen tegenover elkaar — en de beer is de sterkste! Eén slag van hem — en het is met me gedaan, dan komt het laatste bedrijf, het laatste bedrijf voor mij ten minste,

het eenige, dat voor mij nog van belang is, maar dat kan kwaad genoeg worden, want daarin zal de beer zich aan mij te goed doen. ☼ Een ijskoude rilling ging door mij heen, ik hoorde en voelde mijn beenderen al kraken onder de sterke tanden van den beer, ik voelde den warmen adem van den beer al op mijn gezicht, ik voelde bijna, dat hij bovenop mij ging liggen om mij beter te kunnen verslinden — dat waren vreeselijke gedachten — neen, neen, dat was niet uit te houden — en ik schreeuwde weer. Van angst? — Ja zeker, en zou niet ieder ander ook zooluid geschreeuwd hebben als ik, behalve dan de gene, dien de schrik met stomheid had geslagen? ☼ Langen tijd bewogen wij ons niet, wij stonden als versteend, ik ten minste wilde niet graag aanleiding geven tot het begin van een strijd — maar plotseling kromp ik ineen — de beer bewoog zich, mijn god, nu komt het dier op ons af! Maar neen, het was een onnoodige schrik, het was geen bedreiging, hij veranderde alleen van houding, was zeker moe geworden van het lange stil zitten — weer stonden wij onbewegelijk, recht tegenover elkaar, schreeuwend en brommend als te voren. ☼ Maar langzamerhand werden we bijna gewend aan elkaars gezelschap, en de viervoetigen



BLOEIENDE LIJSTERBES.

ten minste werden eenigszins rustig  
(Slot volgt). Uit het Deensch van EJNAR MIKKELSEN.

## VAN MENSCHEN EN DIEREN

II) door G. D. ROBERTS

ALS dit twee dagen vroeger gebeurd was, zouden de wolven die twee groote, wanstaltige schepsels op het strand, zich zwart afteekend tegen het water, voor een soort bijzonder groote herten gehouden hebben en zouden zij zonder aarzelen op ze aangevlogen zijn. Maar nu herinnerden zij zich den beer. Zij vertrouwden de kleur van die twee hooggeschouderde langsoetige vreemde dieren niet, met hun brede gespleten hoeven en hun onverschillig voorkomen. Zij wachtten op een teken van hun omzichtigen aanvoerder en deze maakte op zijn beurt geen haast om dat teken te geven. Hij wist niet hoe veel dapperheid, welke onvermoeide krachten konden schuilen in die gestalten die in zooveel opzichten wel, in andere opzichten

niet op herten leken. Maar toen ten slotte de elanden uit angst voor het onbekende, plotseling in het water stapten en weg zwommen door den oranje gloed, kwam hij tot de conclusie, dat zij een prooi waren, waarop gejaagd kon worden. Alleen liep hij vooruit op het open strand, keek de vluchtelingen eenige oogenblikken onbewegelijk na, tot hij wist waar ze landen zouden en keek toen onderzoekend de beide oevers af alsof hij de wegen om het water heen taxeerde. Nadat hij blijkbaar tot een besluit was gekomen welke de kortste weg was, stapte hij terug in het duistere woud. Een oogenblik later was de troep in vollen ren op weg, gaande naar het hoogste punt van het meer, zeven of acht mijl verder. Het elandenpaar had inmiddels den tegenover liggenden oever bereikt en was er op geklauterd, zwart en druipend dicht bij de wilgenboomen. Maar zij bleven daar niet. Ze waren bevangen door de zucht naar verandering en als een eland eenmaal op weg gaat, gaat hij meestal ver weg. Met hun langen schommelenden stap, die hun schijnbaar niet de minste inspanning kost, maar die toch zoo onophoudelijk kilometers vreet, volgden zij den stroom tot de oranje gloed ver achter ze lag en de met struikgewas begroeide vlakten opstegen naar golvende gronden met schraal houtgewas begroeid. Zij hadden maar één doel — zich zoo ver mogelijk buiten het bereik te brengen van die flikkerende groene oogen en die zachte voetstappen in de zwarte pijnbosschen bij het meer. Weinig vermoedden ze, dat het pad van hun verontwaardigde vlucht toeliep op dat van de groene oogen en de kussenvoeten.

### III.

Het was een avond waarop de maan, die bijna vol was, vroeg zou opkomen. Ver weg in de lage gronden verbreedde de stroom zich tot een opeenvolging van breede, kalme watervlakten, die feitelijk een soort van slingerend meer vormden. In een onverwachte bocht van die meer-achtige watervlakte, waar een groep hoge wilgen, populieren en vele vlierstruiken een klein eilandje vormden te midden van een uitgestrektheid van onbegroeide grasvelden, lagen twee jagers verscholen. Zij waren van de oostkust gekomen, waren de hooger gelegen gronden overgetrokken en hadden zich een weg gebaad naar deze afgelegen vallei op zoek naar elanden. Beide mannen hadden geweren bij zich. Een van hen, een reusachtige kerel en naar zijn kleeding te oordeelen blijkbaar de gids, droeg ook een lichte bijl en een lange buis van berkenhout, die min of meer den vorm van een trompet had. Het was nu de tijd, dat men de elanden door den „roep” kon lokken. Zij zetten zich neer met den rug tegen een groote waterwilg in zoodanige positie, dat zijzelf zooveel mogelijk onzichtbaar waren, terwijl ze een vrij uitzicht hadden op alle wegen, die naar hun schuilplaats leidden; toen maakten zij het zich zoo gemakkelijk mogelijk omdat ze wisten, dat ze langen tijd bewegingloos moesten wachten. Na tien of vijftien minuten van een stilte, die de zenuwen van iemand, die er niet aan gewend was, op een zware proef zou hebben gesteld, bracht Adam Moore, de reusachtige gids, de berkenbasten buis aan zijn lippen en bracht daaruit den vreemden roep van de wijfjes-elands te voorschijn, ruw en ongemoduleerd, maar onbeschrijfelijk wild en eenzaam — als de stem zelf van de onbedwongen wildernis. Het geluid kwam langgerekt uit de lippen van den bekwamen gids. „Adam,” zei Rawson fluisterend, „je weet ze fijn te lokken.”

Moore glimlachte erkentelijk, want die magere, harde Engelschman met zijn kalme oogen, die in ieder hoekje der wereld op grof wild gejaagd had, was een der zeer weinige sportsmen aan wier lof hem iets gelegen lag. Na eenige oogenblikken van stilte, deed hij weer zijn roep hooren, dezen keer nog dringender. Toen liet hij de berkenbuis zakken, legde ze over zijn knieën en wachtte. Er was niet de minste luchtbeweging. De onbewegelijke, geluidloze wildernis leek tot glas verstijfd onder de betoovering van de blauw-witte maan. Maar plotseling klonk ver-weg het geluid van brekende takken. Het kwam langzaam nader. „Ik dacht wel, dat dit ze lokken zou,” fluisterde Rawson, niet luider dan een windstoot in de populierenbladeren. Hij nam zijn geweer op en ging zachtjes op één knie liggen. Een oogenblik later legde Moore zachtjes een groote hand op zijn arm. „Dat is vreemd,” fluisterde hij, „er komen twee!” Toen kwamen plotseling uit den dichtbegroeiden rand aan de overzijde der grasvlakte de beide vluchtelingen te voorschijn. Zelfs op dien afstand kon men zien, dat ze opgejaagd

en uitgeput waren. Vooral het wijfje liep struikelend voort. Het mannetje had een prachtig gewei, maar Dawson zag slechts hoe ellendig het prachtige dier er aan toe was en liet onwillekeurig zijn geweer zakken. „Ik begrijp er niets van”, mompelde de gids, terwijl hij zich voorzichtig verhieft uit zijn schuilplaats achter de elzeboschjes. De vluchtelingen liepen echter recht door, ten einde een schuilplaats te vinden in het groepje waterwilgen, onbekommerd om de gevaren die het voor hen kon verbergen, in hun angst voor de onbekende bedreiging, die ze achtervolgde. Halverwege de grasvlakte lag een omgevallen boomstam, door een vroegere overstroming daar heen gevoerd. Het groote mannetje stapte er flink overheen, maar het wijfje, blijkbaar half blind van uitputting, struikelde er over, viel met een blatend gekerm op haar snoet en bleef zoo liggen alsof het haar niet meer schelen kon wat het noodlot haar verder zou brengen. Toen het mannetje bemerkte dat zijn wijfje niet meer naast hem liep, bleef hij plotseling staan, keerde om, liet zijn grooten kop zakken en besnuffelde haar zorgelijk. Hij stiet haar met zijn snuit

aan; hij gaf haar zelfs een paar stevige porren met de punten van zijn gewei, trachtend haar op die manier er toe te bewegen voort te gaan. Toen, blijkbaar inziend dat hij vergeefsche moeite deed, bleef hij bij haar staan de wacht houden en keek terug over het pad waarlangs zij gekomen waren. „Hij is moedig, dat staat vast!” mompelde Rawson met oogen, die glansden van bewondering. Het volgende oogenblik werd het struikgewas aan de andere zijde der grasvlakte plotseling uiteen gerukt en kwamen magere lichamen met een sprong in het maanlicht. „Wolven! Poolwolven!” riep Moore met verschrikte stem uit. Hij had in het westen gereisd en kende het soort. Met z'n achten! Hij wierp zijn berkenbasten horen neer en greep zijn geweer. Woest door hun lange jacht, aarzelden de wolven geen oogenblik, maar vielen onmiddellijk op hun prooi aan, waarbij de grijze aanvoerder de anderen een halve lengte vóór was. Het mannetje zag ze komen, met hun ontbloote witte tanden en wreede oogen, schitterend in het maanlicht, maar hij dacht niet aan wijken.

(Wordt vervolgd).



OUDE GEVELS TE KONINGSBERGEN.